

Egersund Sildoljefabrikk

Harald Kvalsheim fra Oagna stiftet Egersund Sildoljefabrikk som et personlig firma høsten 1918 og startet produksjon av sildemel og sildolje våren 1919. I 1921 ble fabrikk solgt til interessenter fra Jæren. Brødrene Jonas og Jens Hetland, med kompetanse fra mekanisk industri, hadde aksjemajoriteten. De utviklet spesialmaskiner til mange driftsformål, maskiner som kom til å få stor betydning for hele industrien. Teknisk sett var bedriften en pionerbedrift. I 1936 trakk Jens Hetland seg ut av bedriften og overtok [Ryttervik Fabrikker](#)

Egersund Sildoljefabrikk 1954. Foto: Widerøe/DF

I 1948 ble bedriften rammet av brann, men ble raskt bygd opp igjen. Den nyreiste fabrikk hadde en kapasitet på 10 000 hl i døgnet, betydelig mer enn i 1922 da kapasiteten kun var 200 hl. Ekspansjonen fortsatte så lenge det var råstoff tilgjengelig. Da [silderåstoffet](#) sviktet utover i 1950-åra begynte fabrikk å produsere fiskemel basert på øyepål og tobis. Den første tobislasta ble levert 6. mai 1957, noe som innvarslet en ny epoke i de lokale sildoljefabrikkenes utvikling.

I 1965 sto en lagersilo for fiskemelet, med en kapasitet på 3 000 tonn, ferdig. Noe senere ble det første luktfjerningsanlegget bygd. I 1986 ble datterselskapet Egersund Isfabrikk A/S etablert. Dette anlegget kan produsere 200 tonn is hvert døgn.

I 2000 var Egersund Sildoljefabrikk fortsatt eid av tredje generasjons etterkommere av interessentene fra Jæren som kjøpte anlegget i 1921. En stor aktør i det norske fiskerimarkedet ønsket da å kjøpe bedriften, men en av etterkommerne, Egil Magne Haugstad, benyttet sin forkjøpsrett. Egersund Sildoljefabrikk var en del av gruppen Egersund Fisk, som i februar 2014 ble slått sammen med Norway Pelagic og Welcon, og inngikk i et nytt selskap; Pelagia.¹⁾

Kilder

- Harald Hamre: Egersund byhistorie, B2, s. 275f, 375f, 528, 578.
- Harbitz, Georg Prah: Fra havets sølv til kystens gull - Norsk sildemelindustri 1884-1990.
- <http://egersund-fisk.no/> - hentet 28.01.2014

¹⁾

Dalane Tidende 28. februar 2014.

© Egersund byhistoriske leksikon
<https://dalanefolkemuseum.no/leksikon/>
PDF produsert 07.07.2022 03:05.
Artikkelen kan brukes fritt mot kreditering.

Produsert med støtte fra:
Dalane Folkemuseum
Museumsveien 20, 4373 Egersund
<https://dalanefolkemuseum.no>